prof. dr hab. Krzysztof Kamiński.
Akademia Muzyczna im. G. I K. Bacewiczów
w Łodzi, ul. Gdańska 32,
90-716 Łódź
Dziedzina – sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Łódź 10. 05.2025 r

Recenzja dorobku habilitanta Pana dra Bartłomieja Dusia

Zleceniodawca opinii:

Rada do spraw nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego w zakresie sztuki Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, na podstawie uchwały Rady z dnia 19 lutego 2025 roku o powołaniu Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Bartłomiejowi Dusiowi w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne.
Zlecenie podjęte na podstawie pisma przewodniczącego komisji prof. dr hab. Marka Nosala

Podstawowe dane o Kandydacie

Doktor Bartłomiej Duś to polski saksofonista młodego pokolenia u uznanej renomie na arenie krajowej i międzynarodowej. Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (dyplom z wyróżnieniem w klasie saksofonu Bernarda Steuera oraz medal „Primus Inter Pares"), a także absolwentem Konserwatorium Paryskiego w klasie Claude'a Delanangle'a i Konserwatorium w Wersalu w klasie Vincenta Dawida (2013 r.). Od 2013 roku jest zatrudniony w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego gdzie w 2019 roku uzyskał stopień doktora sztuki w specjalności gra na saksofonie - tytuł rozprawy doktorskiej: „ Sposoby opracowywania i problematyka wykonawcza autorskich transkrypcji na saksofon na podstawie Sonaty na klarnet i fortepian op. 120 nr 1 Johannesa Brahmsa, Sonaty na flet i fortepian op. 94 Sergiusza Prokofiewa oraz Sonaty na wiolonczelę i fortepian Claude'a Debussy'ego".
Bartłomiej Duś jest laureatem konkursów muzycznych:

2011 6th International Saxophone Competition in Slovenia (Nova Gorica)
II Nagroda, Nagroda w postaci saksofonu altowego
2012 The International Aeolus Competition for Wind Instruments
III Nagroda oraz Nagroda Publiczności
2013 XVII Międzynarodowy Konkurs Kameralny w Łodzi II Nagroda dla zespołu MagDuś Duo
2014 Międzynarodowy Konkurs Kameralny Salieri-Zinetti w Weronie (Włochy)

II Nagroda dla zespołu MagDuś Duo
2024 IV Międzynarodowy Konkurs „Muzyczne Orły" Statuetka Muzycznego Orła dla zespołu MagDuś Duo w kategorii solista Wykonanie Koncertu podwójnego na saksofony, fortepian i orkiestrę „Trzy Wizje Dantego" Marty Ptaszyńskiej
2024 IV Międzynarodowy Konkurs „Muzyczne Orły" Złoty Dyplom dla zespołu MagDuś Duo w kategorii prawykonanie Prawykonanie Koncertu podwójnego na saksofony, fortepian i orkiestrę „Trzy Wizje Dantego" Marty Ptaszyńskiej

a także stypendiów:

2009 Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego "Młoda Polska" na zakup saksofonów: sopranowego oraz tenorowego
2011 Stypendium Yamaha Music Foundation of Europe
2012 Stypendium Dr Meyer-Struckmann-Stiftung na wykonanie koncertów zaprogramowanych przez agencję Konzert & Künstler Agentur Jens Gunnar Becker
2013 Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego "Młoda Polska" na zamówienie 3 koncertów saksofonowych u kompozytorów polskich: Marcela Chyrzyńskiego, Tomasza Opałki,Aleksandra Nowaka.
2013 Stypendium Rządu Francuskiego na studia w Konserwatorium Paryskim (Conservatoire National Suprieure de Musique et de Danse de Paris)
2017 Zespół MagDuś Duo objęty programem „Artysta-rezydent" przez Instytucję Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia", Program Narodowego Instytutu Muzyki i Tańca
2021 Stypendium twórcze Ministra Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu z zakresu upowszechniania kultury
2023 Stypendium Ministra Edukacji i Nauki dla Młodych Wybitnych Naukowców.

Ocena dzieła artystycznego

Osiągnięciem artystycznym będącym podstawą do ubiegania o nadanie stopnia doktora habilitowanego (zgodnie z art. 221 ust. 5 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2024, poz. 1668 z późn. Zm.) jest w przypadku dra Bartłomieja Dusia album „Penderecki: Concertos Volume 8" zawierający dwie kompozycje Krzysztofa Pendereckiego: Koncert podwójny na altówkę, wiolonczelę oraz orkiestrę w aranżacji na akordeon (zaaranżowany oraz wykonany przez Macieja Frąckiewicza) oraz Koncert na flet i orkiestrę w którym partię solową opracował i wykonał na saksofonie sopranowym sam kandydat. Jak podaje w autoreferacie Bartłomiej Duś, pomysł adaptacji koncertu fletowego Krzysztofa Pendereckiego na saksofon sopranowy pojawił się już w okresie jego studiów w Paryżu podczas eksplorowania repertuaru muzycznego możliwego do aranżacji na różne odmiany saksofonu (ten rodzaj działalności Bartłomieja Dusia - aranżacja światowego repertuaru muzycznego na saksofon towarzyszy mu przez cały okres jego kariery artystycznej). Dodatkowym bodźcem utwierdzającym habilitanta o celowości takiego działania był fakt istnienia wersji tego koncertu na klarnet i orkiestrę, co sugerowało pozytywne nastawienie kompozytora do możliwości zaistnienia kolejnych wariantów jego dzieła. Praca nad realizacją tego zamierzenia artystycznego trwała od 2012 do czerwca 2017 roku, kiedy to Bartłomiej Duś zaprezentował swoją wersję koncertu fletowego kompozytorowi i uzyskał jego akceptację czego rezultatem było nagranie utworu w roku w grudniu 2018 roku w Studio Polskiego Radia
im. W.Lutosławskiego w Warszawie z Polską Orkiestrą Sinfonia Juventus pod batutą Macieja Tworka oraz samego Krzysztofa Pendereckiego.

Jak wspomina w swoim autoreferacie dr Duś, wybór odmiany sopranowej jako instrumentu solowego do wykonania transkrypcji koncertu fletowego Krzysztofa Pendereckiego był dla niego szczególnie uzasadniony po rozważeniu kilku czynników brzmieniowych i technicznych. To właśnie na saksofonie sopranowym, dzięki unikalnej kolorystyce dźwięku, można było odwzorować zarówno przenikliwie wysokie rejestry (często wykorzystywane w wersji fletowej) jak i mocne, dolne dźwięki (wykorzystywane więcej w wersji klarnetowej). Dzięki temu zachowana została pełnia wyrazu brzmieniowego – tak kluczowa dla dzieła Pendereckiego. W porównaniu do istniejących już dwóch wersji (fletowej i klarnetowej) saksofon sopranowy wydaje się łączyć najlepsze cechy tych instrumentów, ale także uzupełniać ich niedostatki brzmieniowe.
Uwagi wymagało również umiejętne stosowanie w aranżacji rejestru altissimo, którego nadmiar w wersji saksofonowej mógłby okazać się uciążliwy dla odbiorców dzieła.
Dogłębna analiza materiału dźwiękowego wersji fletowej oraz dążenie do jak najwierniejszego odwzorowania oryginalnego brzmienia w połączeniu z niewątpliwym talentem aranżacyjnym habilitanta spowodowały, iż nowa odsłona Koncertu Krzysztofa Pendereckiego jest pozycją niezwykle atrakcyjną, co potwierdza dołączone do dokumentacji nagranie. Zarejestrowany na płycie materiał jest także przykładem wysokich umiejętności wykonawczych dra Bartłomieja Dusia. Perfekcyjna technika, bogactwo środków wykonawczych, kultura brzmienia, ekspresja i mistrzowskie zarządzanie czasem powodują, że nowej wersji Koncertu fletowego Krzysztofa Pendereckiego słucha się z wielkim zainteresowanie.
Wyjątkowa osobowość i wrażliwość artystyczna dra Bartłomieja Dusia pozwoliły mu na twórcze wykorzystanie swojego potencjału instrumentalnego i umiejętności do stworzenia dzieła o dużym znaczeniu dla reprezentowanej przez niego dyscypliny artystycznej, wnoszącego znaczący wkład w szeroko pojętą kulturę narodową.

Ocena osiągnięć artystycznych

Na dorobek artystyczny habilitanta składają się koncerty w charakterze solisty z towarzyszeniem orkiestry (29 w tym 14 światowych prawykonań) liczne koncerty kameralne w zróżnicowanych składach instrumentalnych, oraz nagrania fonograficzne. Do najważniejszych koncertów w charakterze solisty z całą pewnością można zaliczyć:

- M. Jabłoński - Tao - Concerto da camera nr 2 na saksofon altowy i orkiestrę kameralną podczas 27 Festiwalu Międzynarodowego Kompozytorów Krakowskich (prawykonanie), 2015 r.
- M. Chyżyński - „War Game" Concerto na saksofon altowy i orkiestrę kameralną wykonany podczas 27 Festiwalu Międzynarodowego Kompozytorów Krakowskich (prawykonanie) 2015 r.
- A. Nowak - Niebo w Niedabylu na saksofon sopranowy i orkiestrę kameralną, prawykonanie 2015 r.
- T. J. Opałka - Black Rainbows Concerto na saksofony i orkiestrę kameralną wykonany podczas 8 Międzynarodowego Festiwalu Prawykonań w Katowicach, 2019 r.

A. Nowak - Colus na saksofon sopranowy i orkiestrę smyczkową wykonany podczas 8 Międzynarodowego Festiwalu Prawykonań w Katowicach, 2019 r.
- H. Kulenty - Aisthetikos na saksofon sopranowy, fortepian i orkiestrę symfoniczną, prawykonanie z Orkiestrą Filharmonii Świętokrzyskiej, 2020 r

- W. Z. Zych - Trakt-akt, Topodia na saksofon basowy, flet kontrabasowy, klarnet kontrabasowy i orkiestrę w układzie przestrzennym wykonany z orkiestrą Filharmonii Narodowej, prawykonanie, 2021 r.

- A. Nowak - Syrena Melodrama Aeterna - Wykonanie partii solowej na saksofonach: sopranowym, altowy, tenorowym i barytonowym, prawykonanie na Festiwalu Auksodrone, 2021 r.
- M. Majkusiak - Concerto in Es na saksofon altowy, barytonowy i orkiestrę symfoniczną wykonany podczas 9 Międzynarodowych Dni H. M. Góreckiego „Genesis"

K. Penderecki - Koncert na flet i orkiestrę kameralną, (arr. na saksofon sopranowy i orkiestrę, prawykonanie z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Śląskiej, 2022 r.

- Marta Ptaszyńska - „Trzy Wizje według Dantego" Koncert podwójny na saksofony, fortepian i orkiestrę symfoniczną, prawykonanie, soliści - Magdalena Duś-fortepian, Bartłomiej Duś-saksofony, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach, 2023 r.

Na niwie działalności kameralnej dra Bartłomieja Dusia na szczególną uwagę zasługują koncerty wykonane z pianistką Magdaleną Duś, z którą habilitant współpracuje przez cały okres swojej kariery artystycznej. Z bogatego dorobku tego duetu można wyróżnić:

- Prawykonanie oraz recital podczas XIX Śląskich Dni Muzyki Współczesnej, program: **P. Szczotka** - Symbiosis na saksofon altowy i fortepian, **P. Swerts** - Klonos, E. **Denisov** - Sonata na saksofon altowy i fortepian, S. Bromboszcz -Monodram na Saksofon barytonowy i elektronikę (Prawykonanie) 2020 r.
- Prawykonanie i koncert kameralny MagDuś Duo w Sali kameralnej Filharmonii Świętokrzyskiej, program: C. Debussy - Preludium z Suity Bergamasque (arr. MagDuś Duo), H. Kulenty AisthetikosDuo - (prawykonanie), **C. Debussy** Rapsodia na saksofon altowy, G. Gershwin - *A* Gershwin Fantasy, 2021r., sala kameralna Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach.
- Prawykonanie utworu H. Kulenty - AlineaDuo na saksofon sopranowy i fortepian podczas koncertu inauguracyjnego IV Ogólnopolskiego Kongresu Saksofonowego we Wrocławiu 2023 r.
- Prawykonanie utworu J. Yoshioki - Karakuri - 7 Variations of Careful Chaos na saksofon, fortepian i akordeon, koncert podczas 32 Międzynarodowego Festiwalu Young Prague w Tokio. 2023 r.

W swoim dorobku fonograficznym dr Bartłomiej Duś posiada 6 płyt CD i są to:

„Malinconico" z 2012 roku, nagrana wspólnie z Magdaleną Duś, wydana przez Classic Clips Records (CLCL 123)

„Penderecki: Concertos. Volume 8", nagrana z Polską Orkiestrą Sinfonia Juventus im. J. Semkowa, wydana przez DUX (DUX 1571), 2019 r.

Aleksander Nowak / Szczepan Twardoch Syrena Melodrama Aeterna z 2021 r. wydana przez Anaklasis (ANA 017), nagrana z Ewa Biegas - sopran, Joanna Freszel - sopran, Jan Jakub Monowid - kontratenor, Marek Moś - dyrygent Orkiestra Kameralna miasta Tychy AUKSO

„Polish Heroines Of Music" z 2021 nagrana w wspólnie z Magdaleną Duś - fortepian, Orchestre Pasdeloup, Marzena Diakun - dyrygent, wydana przez Anaklasis (ANA 014)

„Consequences" z 2021 r. nagrana z Magdalena Kling-Fender – skrzypce, Adam Mokrus – skrzypce, Elżbieta Mrożek-Loska – altówka, Robert Fender –wiolonczela, wydana przez ARS SONORA (ARSO-CD-191)

„Dimorphos" z 2024 r. nagrana wspólnie z Orkiestrą Muzyki Nowej pod dyrekcją Szymona Bywalca, wydana przez DUX (DUX 2132)

Ocena osiągnięć naukowych, twórczych i dydaktycznych

W uznaniu wysokich kwalifikacji zawodowych dr Bartłomiej Duś jest chętnie zapraszany do grona pedagogów prowadzących warsztaty i kursy mistrzowskie w kraju i poza jego granicami. Do chwili obecnej 20 - krotnie był wykładowcą w trakcie takich wydarzeń, dzieląc się swoją wiedzą i umiejętnościami z uczniami i studentami, a także pedagogami prowadzącymi klasy saksofonu. Dwukrotnie prowadził także Kursy Mistrzowskie w ramach programu Erasmus w Conservatorio de Musica de Murcia (Hiszpania) oraz Hochschule für Musik w Hanowerze (Niemcy). W latach 2018 - 2024 ośmiokrotnie zasiadał w gronie jurorów ogólnopolskich konkursów muzycznych, a także prowadził wykłady metodyczne z zakresu metodologii nauczania.
Począwszy od roku 2019 studenci prowadzonej przez pana Bartłomieja Dusia klasy saksofonu w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach zdobyli w sumie 33 nagrody (w większości I nagrody i nagrody Grand Prix) na międzynarodowych i krajowych konkursach saksofonowych.

Konkluzja

Przedstawiana przez dra Bartłomieja Dusia dokumentacja ukazuje bardzo duży i wszechstronny dorobek artystyczny. Habilitant jest zaangażowany w rozmaite formy działalności artystycznej jako solista, kameralista, muzyk orkiestrowy oraz aranżer. Prowadzi ożywioną działalność koncertową oraz nagraniową, wydatnie przyczyniając się do powiększania zasobów literatury saksofonowej poprzez autorskie opracowania kompozycji napisanych na inne instrumenty. W swoim bogatym repertuarze posiada liczne premiery światowe, wśród których znaczące miejsce zajmuje polska muzyka współczesna. Dzięki swojemu niepodważalnemu talentowi, konsekwencji w realizacji zamierzeń artystycznych oraz przemyślanym działaniom, przyczynia się do popularyzowania cennych dzieł literatury saksofonowej i kameralnej, wzbogacając tym samym polską tradycję wykonawczą i dziedzictwo kulturowe. Osiągnięcia artystyczne, naukowe i dydaktyczne dra Bartłomieja Dusia pozwalają umieścić go w gronie wyróżniających się postaci świata muzycznego i akademickiego.
Niniejszym stwierdzam, że dorobek dra Bartłomieja Dusia całkowicie spełnia wymogi art.219 ust.1 pkt 2 ustawy z dn. 20 lipca 2018r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.).

Dorobek pana dra Bartłomieja Dusia przyjmuję.

Prof. Krzysztof Kamiński